٦٤٨ نچی نومر ١٣٢٩ سنه ٤ ربیع الاول

№648 ١٩١١ سنه ٢٠ فیۋرال

یکشنبه

ГАЗЕТА
„ЮЛДУЗЪ“
Цѣна 4 руб. на годъ
Редакція и Контора:
Казань, номера „Болгаръ“ № 19-й.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ“.
Russie, Kazan, redaction
„Julduz“.
Плата за объявленія:
(25) и (15) коп.
Телефонъ № 748

یولدز

آلتنچی سنه

«یولدز»
یکشنبه، سهشنبه و پنجشنبه کونلرنده هفته‌ده اوچ مرتبه نشر ایدلور، ملی جریدهٔ ترکیه‌در.
بهاسی: بر سنه اوچون دورت صوم، آلتی آی اوچون ایکسی صوم، اوچ آی اوچون بر صوم ٢٠ تیندر.
آدریس آلماشدرو ٢٨ تین.
اداره‌سی بچه‌ن بازارنده «بلغار» مسافرخانه‌سنده ١٩ نچی نومرده‌در.

خودوژستۋیننی ایلیکترو تیاتر

«بوف»

یژانگیلیستوۋسکی اورامده ابراهیمفلر (بختیارلر) یورطنده

١٧ نچی فیۋرال پنجشنبه کوندن دوشنبه ٢١ فیۋرالغه‌قدر کورسه‌تله‌چك کارتینالرنك پراغرامماسی:

بو پراغرامماده‌غی کارتینالرنك کوبسی مسلمانلر طورمشندن اولوب «بوف» تیاترینك آچلو کونی حرمتینه مخصوص وتوغری زاگرانیتسادن کیترتلمشدر.

١) مقدس ییر (خوش منظره) مسلمانلر اوچون کورووی تیوش بولغان کارتینالرنك برنچیسیدر. ٢) جاریه‌نك عشقی غایت اثرلی دراما. ٣) دهلی شهری هندستانده تورلی بریاوده. ٤) شرق بالاسی دراما. ٥) عاشق میخانیك کولکی. ٦) اچ قاترغچ کولکی.

خانملرگه هدیه! آش اوستاسی خانملرگه هدیه!

کتابنك بابلری اوشبو نلردن عبارتدر:

١-تورلی شورپالر، ٢-ایتلی آشلر، ٣-یورط وقر اشلری، ٤-بالقلی آشلر، ٥-صوسلر، ٦-صالاتلر، ٧-طاتلیلر، ٨-ماروژنی، کریم، ژیله‌لر، ٩-کامپوتلر، ١٠-ۋارینیه‌لر قاینانو، ١١-قاملی آشلر، ١٢-بلنلر، ١٣-بیچینیه‌لر، ١٤-عثمانلی، ترك آشلری، ١٥-تورلی آشلر واچملکلر.

«آش اوستاسی» نك هر عائله‌ده بر نسخه‌سی بولورغه تیـیش!

«آش اوستاسی» نك بوکونده آقتق مڭگی صانوغه قویلدی!

«آش اوستاسی» نك بهاسی ٥٠ تین، پوچته ایله یبه‌رورگه ٦٠ تین.

مراجعت اوچون آدرس: г. Казань, „Гасръ“.

مشهور محررلرمزدن عیاض افندی اسحاقی اثرلری:

تلانچی قزی I	٢٥ تین	معلم	٣٠ تین
« II	« ٢٥	قیامت	« ٣٠
ایکی یوز یلدن صوڭ انقراض	« ٣٠	جیننق	« ١٦
آلتم بیردم	« ٣٠	اسامی کتبمز بوش یبه‌ریله.	

بو کتابلرنك نسخه‌لری آز قالدیغندن تیزره‌ك آلوب قالورغه توصیه ایته‌مز.

آدریس: Казань „Сабахъ“

باصلوب چقدی.

مشهور حسن خط معلملرمزدن عماد افندی نوغای بیکف قلمی ایله یازلمش

حسن خط دفترلری

١ نچی و ٢ نچی. بهاسی ٦ شار تیندن.

ناشرلری قزانده معارف کتبخانه‌سی

آدرس: Казань „Маарифъ“

باصلوب چقدی

تاریخ اسلام

دورتنچی قسم

شاکر سلیمانی اثری

برادران کریموفلر نشری

بهاسی ٤٥ تین

Казань, Типографія Т-го Д-ма „Бр. Каримовы“. 1911.

باصلوب چقدی:

جوامع الکلم

رضاءالدین حضرت فخرالدینف اثری. ایکنچی مرتبه توزه‌تلوب باصدرلدی.

علم حدیثدن ایڭ معتبر اصللر جیلوب، صایلاب ترتیب ایتلگان بو کتاب فن حدیثدن مکتبلرده اوقتور اوچون ایڭ موافق کتابدر. ایکنچی باصمه‌سنده حدیثلرنك اصللری ینه‌دن برقات تیکشرلدی. بعض اورونلری آرتدرلوب وبعض ییرلری کیمتلدی. باصمه‌سی نفیس، هم درست. معلم ومدرس افندیلرنك دقتلرن جلب ایته‌مز. بهاسی ١٢ تین. پوچته ایله ١٤ تین. کوبله‌ب آلدرورغه آدریس:

Оренбургъ یاکه Уфа Т-ву Каримовъ Хусаиновъ и К о.

ایلیکترو تیاتر

«سۋیت»

مسکاوسکی اورامده، اشچیغلوف یورطنده

سیانس هر کون کیچ ٤ ساعتده باشلانا.

یکشنبه کون

کورساتله‌چك رسملر:

١) آننا کارینینا (دراما) ٢) ایکس‌لی‌تیرم (کورنش) ٣) یخشی شهادتنامه یاکه یاشرن جاسوس (کولکی) ٤) قصقه بخت (دراما) ٥) عجب کییم (غلوپیشکین طرفندن اوینالغان کولکی) ٦) پاتی ژورنال آطنالق واقعه‌لر) ٧) ماناخ (کولکی)

کارتینه‌لر دوشنبه وپنجشنبه کونلرده آلماشنادر.

آنتراکت وقتلرنده هم سیانس وقتنده بیش کشیدن مرکب استرونی آرکیستر هر تورلی مسلمان کویلری اوینایاچقدر.

تش طبیبی Ал. М. Бурляндъ

آلیکساندر مارکوۋیچ بورلیند

آورولرنی هر کون ٩ دن ٤ که قدر قبول ایته. تیخۋینسکی هم بچه‌ن بازاری اوراملری چاتنده برادران کریمفلر یورطنده.

پان اسلامیزم حقنده.

«ناۋوی ۋریمه» گازیته‌سی باش مقاله‌سنده یازا:

بوندن برنیچه کون مقدمده تیلیگراف آگینتستۋاسی «پیرسیه‌ده طارالغان اتحاد اسلام حقنده‌غی ۋازۋانیه‌لرغه خلق التفات ایتمه‌دی» دیگان برخبر بیرگان ایدی. بو قسقه‌غنه سوزلرنك معناسی بیك زوردر. بوحقده ایرانده نشر ایدلمکده اولان «شمس» گازیته‌سی اوشبو سوزلرنی یازا:

«ایران روحانیلری عندینه احمد ضیا بك اسمنده برسی اوزینك میسسیه‌سی ایله کیلدی. احمد ضیا بك «اتحاد وترقی» کامیتیتی ایله بیك یاقن مناسبت حاصل ایتکان برترکدر. بو کشی‌نك اوقاتی یاخشی بولسه‌ده معین بر لوازم صاحبی توگل، اشی فقط اتحاد اسلام فکری طاراتودر.»

معلوم اولدیغی اوزره ترکلر ایله ایرانلیلر ایکیسی ایکی مذهبکه تابع مسلمانلردر. ترکلر سنیلر، ایرانیلر شیعیلردر. بونلر آراسنده‌غی دینی تفاوتلر چیتدن قاراب طوروچیلر آڭلارلق درجه‌ده توگلدر. لکن اشکه کیلگاچ بوخلقلر اصلده بربرسینه دشمان ایکی دینگه منسوب کشیلر شیکللیدر. سیاست جهتندن بونلرنك آیورمالری بیك زوردر. هندستان ایران فارسیلری ابوبکر، عمر، عثمانی هم آگاتابع بولغان عثمانلی خلیفه‌لرن تصدیق ایتمیلر. یمنده عصیان قیلمقده اولان عربلرنك ده نزاعلری شوندی بر دینی تفاوتلرگه مبنیدر. جمیع مسلمانلرنك غایهٔ خیالیه‌لری افکار اسلامیه آراسنده ایکیگه بولنگان تفرقه‌لرنی بتروب آنلرنك همه‌سن برفکر تحتینه جییوب ترك خلیفه‌سی-سلطاننك خلیفه‌لگن تصدیق قیلدرودر. کنج ترکلرنك «اتحاد وترقی» حکومتی اوشبو غایهٔ خیالیه‌نی وجودکه چغارونی اوز اوستینه آلوب شونك اوچون اجتهاد قیلمقده‌در. مقصدلری ترکیه‌نی باش یاصاب یاۋروپا، آزیه وآفریکاده‌غی مسلمانلرنی شونك تیره‌سینه جییودر. احمد ضیابکنك پیرسیه‌گه کیلووی‌ده افکار اسلامیه حرکتلرندن وجودکه کیلگان براشدر.

ایرانلیلرنك مذهبلری محمد پیغمبرنك آتاسی ایله برطوغمه قرنداشی هم آنڭ کییه‌وی علینك وفاتی بعدنده وجودکه کیلمشدر. ایرانیلر علینی بیك زور احترام قیلالر. سنیلر ایسه آنی چهاریارنك ایڭ یاشلرندن صانیلر. علینك مرقدی نجفده‌در. «اتحاد وترقی» فرقه‌سینك وکیللری احمد ضیاده ایڭ اوّل بونده کیلگان.

اتحاد اسلام طرفداری «حکمت» گازیته‌سینك یازووینه قاراغانده احمد ضیا بك نجفکه کیلوب علینك مرقدی اولان یورتده نجف مجتهدلرن جییوب بیك نق وعظلر سویله‌دی. نهایت کنج ترکلرنك اصرارلری صوڭنده، معاهده عقد قیلوب بوندن صوڭ سنیلرگه هیچ برتورلی دشمانلق قیلماسقه امضا قیلغانلر. هم سنیلرنی‌ده اوزلری شیکللی اوك مسلمانغه حساب قیلغانلر. بونك اوستینه آنلر بوکوندن صوڭ ایران ایله ترکیه‌نی بر برسینه قرنداشلر دیب بلوب هر برسینك منفعتلری حقنده اوز منفعتلرینه طرشقان شیکللی اجتهاد ایته‌رگه سوز بیرگانلر.

صوڭره ضیاء بك نجفدن کیتوب کربلا شهرینه بارغان. آنده‌ده مجتهدلر وشاگردلرنی جیغان. گربلا شهری شیعیلر عندنده ایکنچی درجه‌ده محترم برشهردر. بوشهرده امام علینك اوغلی حسین یزید بن امیه ایله محاربه‌ده شهید بولغاچ دفن ایدلمشدر. بوشهرده‌گی مجتهدلرده نجف مجتهدلرینك فکرلرینه اشتراك ایدوب، نجفده‌گی کبی امضالر قیلوب سنیلرگه قارشی بولغان دشمانلقلرنی اونوتورغه سوز بیرگانلر. بو کنج ترکلر طرفندن یبه‌رلگان ایلچینك بوندن صوڭ قیلغان اشلری حقنده معلوم بولغان نرسه شولدرکه، حاضرگه ایرانیلرنك بیك تیرانك ایله‌گنه نجف وکربلا علماسی شیکللی، آتا وبابالرندن قالغان مذهبلرنی طاشلاب بترمسیلری کیلمی. شولای‌ده بولسه اتحاد اسلام طاراتو فکرنده بولغان کشیلرنك باشلقلری بو واقعه‌لردن مأیوس بولمیلر. بونلر کیله‌چکده اوزلرینك عثمانلی مملکتینك اچنده ایرانلیلرنی‌غنه کورمیلر. شولوق «حکمت» گازیته‌سی مسلمان خلقینك منگولك الفت ودوستلقلرن اوزینه جلب ایتو اوچون هندستان ومصرده‌غی مسلمانلرغه ادارهٔ محلیه ومشروطیت بیررگه آنگلیه‌گه نصیحت قیلا هم کیڭاشلر بیره. «مسلمانلر منگوگه خریستیانلر قول آستنده قالا آلماسلر» دی. عثمانلی حکومتینك مسئول مأمورلری وحکومت اربابی: بزنك چیت حکومتلر ایله ماتاشورغه، آنلرنی اوزمزگه طابا طارتورغه وقتمز یوق، بزنك داخلی اشلرمزده اوز باشمزدن آشقان دیب اعلان قیلوب طورسه‌لرده، غیر رسمی، مسئول بولماغان لکن «اتحاد وترقی» کامیتینه بیك یاقن مناسبتلرده بولغان کشیلر ایرانده، اورتا آزیه‌ده، هندستانده هم مصرده اتحاد اسلام فکری طاراتودن طوقتالوب طورمیلر. بواشدن سیاسی مقصد عثمانلی مملکتن بتون اسلام عالمی اوچون مقدس برمرکز یاصاو هم آنڭ سلطانن بتون دنیا مسلمانلری قارشیسنده محترم بر خلیفه ایتوب طانتودر.

اوزغان عصرده‌غی یاۋروپا تاریخینه قاراغان کشیلر، هر برملت وهر برقومنك اوزلرینه مستقل برحکومت وجودکه کیتررگه طرشقانلقلرن هم هر برملتلرنی عمومی بر مرکزگه جییارغه طرشقانلقلرن کوررلر. بو اسلامیت حرکتلری ایسه آلای ملیت نقطه‌سینه‌غنه جییلوب قالمی. اول قوملر وملتلرنی برله‌شدرو ایله‌گنه قناعت قیلمی، بلکه بتون بردین افرادن برنقطه‌غه جییارغه طرشا. اگرده بواش وجودکه چغا قالسه اول وقتده بزنك ایسکی دنیامزده محاربهٔ صلیبیه زمانلری وجودکه کیله‌چکدر. معلومدرکه اول زمانلرده یاۋروپا، آزیه هم آفریکه‌نك خلقلری ایکیگه، یعنی خریستیانلر ایله مسلمانلرغه بولنگانلر ایدی. زمانلرنی کیریگه قایتارو ممکن توگل، لکن طاوش چغارو، خلقنی چوالتووشونك آرقاسنده قان قویو بیك چیتن اش توگل. اتحاد اسلام تعصبی آرقاسنده اندیجانده چققان فتنه‌لر هر کمنڭ‌ده خاطرلرنده‌در. بزنك کوز آلدمزده هندستانده هم مصرده عمومی مسلمانلق حرکتلری اوسوب آرتوب طورا. اتحاد اسلام فکری طاراتو سایه‌سنده مسلمانلر اورنلاشقان کیڭ اوبلاستلرده بزنك یاڭا طنچسزلقلرنی باشمزدن کیچرو بیك ممکن. بتون دنیاغه بر بولغان اسلام پادشاهلغی وجودکه کیترونك طاتلی خیاللری اوچون کوب کشیلرنك جان فدا قیلولری بیك احتمال.

«اتحاد وترقی» جمعیتی پان اسلامیزم متعصبلرینك حرکتلرینه یول بیرو ایله اوز اوستینه بیك زور مسئولیتلر آلا. ترك سلطانینك قول آستنده مسلمانلرنك اکثری توگل بلکه بر جزئیگنه‌در. ترکلرنك پان اسلامیزم فکرلری طاراتولری روسیه، آنگلیه وفرانسیه‌غه طنچسزلق بیره، چونکه تورلی ملتلرگه منسوب مسلمانلرنك اکثری بونلر قول آستنده‌در.

اتحاد اسلام فکرن حمایه قیلو «اتحاد وترقی» کامیتیتی هم عثمانلی حکومتی اوچون فائده‌لی بولمایاچقدر.»

یولدز:

زمان بیك عجیب زمان بولوب کیتدی. خدای بیرگان کوز ایله قارامیچی هر بر اشکه میکراسکوپ ایله قاراولر مودا بولوب کیتدی. شول سببدن هر بر سلام کیسه‌گی بوره‌نه بولوب کورینه‌در.

دولت دوماسی

١٦ نچی فیۋرال مجلسنده برده مباحثه‌سز ١٥ دانه نظام لائحه‌سی قبول ایتلدی. شونلر آراسنده هواده اوچواشن ترقی ایتدرواوچون ١٩١٢ و ١٩١٣ نچی یللرده ٢٩,٣٧٠ صوم صرف ایتو هم ١٩١١ نچی یلده هوادن آور اوچقچلر ایله اورش یاصاو اوچون عسکریه وزارتینه ٢٥ مڭ صوم تعیین ایتو حقنده‌غی لائحه‌لر بار.

بوندن صوڭ ایسرکلککه قارشی طورو حقنده‌غی نظام لائحه‌سی مذاکره قیلنا باشلاب، قایسی کونلرده بتونله‌ی اچملك ایله صاتوایتونی منع قیلا طورغان ١٨ نچی استاتیه حقنده بایتاق سوز بولدی. مالیه وزیری

معاونی راژدیستۋا آلدی، ۱۹ نچی فیۋرال وباشقه شوندی خلق طرفندن بایرام ایتلمی طورغان کونلرده اچملك صاتونی منع قیلماونی تقویه قیلدی. اما چیلیشوف بالعکس، شهرلرده شنبه وباشقه بایرام آلدی کونلرنڭ کون بوینچه، شهردن باشقه یېرلرده کوندز ساعت ایکیدن صوڭ اچملك صاتونی منع قیلورغه کیره‌ك ـ دی. هم اکثریت طرفندن چیلیشوف‌نڭ فکری قبول ایتلدی.

ایسرکلککه قارشی طورواچون دوماده یاصالغان خصوصی کامیسیه ایله مالیه کامیسیه‌سی هم مالیه وزارتی آراسنده همه استاتیه‌لرده اختلاف بار. مثلا، خصوصی کامیسیه، ۱۹ نچی استاتیه‌ده آراقینی ایکی کیمی بتون شه‌ده صاتارغه کیره‌ك، شوندن کچکنه صاتلر بولماسقه کیره‌ك ـ دی. اما مالیه کامیسیه‌سی یارتی شه‌ده صاتلونی دعوا قیلا. بو استاتیه‌ده بایتاق مباحثه‌دن صوڭ خصوصی کامیسیه‌نڭ تحریرنچه قبول ایتلدی. فقط مالیه وزارتینڭ، بو استاتیه‌نڭ چیت مملکتدن کیلگان اچملکلر حقنده اجرا قیلنه یاچغی حقنده‌غی تصحیحی‌غنه علاوه ایتلدی.

توبه‌ن درجه تراکتیرلرده قاتی اچملکلرنی صاتونی منع قیلو حقنده‌غی ۲۰ نچی استاتیه هم ۋاگزاللرده وپاراخود بوفیتلرنده اچملك صاتدرماو حقنده‌غی ۲۱ نچی استاتیه خصوصی کامیسیه تحریرنچه قبول ایتله‌لر.

بوندن صوڭ آراقینڭ قاتیلغن، یعنی اسپیرتن ۲۷ گرادوسقه توشرو، شهرلرده قاتی اچملکلر صاتوایرته ساعت ۹ دن باشلاب، ۱۰ ده تمام بترو، شهردن طش یېرلرده کیچ ساعت ۶ ده بترو هم بونظام تصدیق قیلنغاندن صوڭ اوچ آی اوتکاچ اجرا قیلنا باشلاو حقنده‌غی قالغان استاتیه‌لرده آزغنه تصحیحلر ایله خصوصی کامیسیه تحریرنچه قبول ایتله‌لر. شولای ایتوب، ایسرکلککه قارشی طورو حقنده‌غی نظام لائحه‌سینڭ برنچی مرتبه قارالووی تمام بولا.

حج سفری

بو یل حج سفری غایت آغر بولدی. اوّل کیلشلرنده روسیه‌ده خسته‌لقلر بولغان اوچون کوب کارانتینلر بولغان ایدی، حاضر مدینه‌ده خسته‌لق ظهور ایتدی. مدینه‌دن قایتوچی حاجیلر مدینه ایله شام آراسنده تبوکده اون کون کارانتین صاقلیلر. تبوکنڭ غایت صووق کیچه کوندز قارلی یغمور یاوا. کارانتین خانه‌ده محافظه‌لی بر یېرلری یوق. حاجیلر چادر اچنده یاتالر. کوبره‌ك یاغمور یاوغان زمانلرده چادرلرنڭ آستلری بتونله‌ی صو بولا. هوانڭ ناچارلغندن هم یووشلکدن خسته‌لانوچیلر بیك کوب. صووقدن خسته‌لانوب اولوچیلرده آز توگل. بیك کوب مشقتلر چیککاندن صوڭ سیکز مڭ قدر حاجی شامغه کیلدی. جبل لبناننڭ بیك کوب قار یاوغانلق سببلی یکرمی کوندن بیرلی شام ایله بیروت آراسنده پویزدلر یوری آلمی. قار همان یاوا. یولنڭ قایچان آچلاچغی معلوم توگل. بعض حاجیلرنڭ شامده اوزاق طورغه اچلری پوشوب شامدن تیمر یول ایله خیفاغه کیته باشلادیلر. لکن خیفانڭ بوختاسی بولماغانلقدن فورطنه‌لی هوالرده هیچ بر پاراخود طوقتی آلمیدر، هم‌ده خیفا بیك کچکنه بر پریستان برلغانلقدن زاپاس آزق بیك آز، بولسه‌ده بیك بهالیدر. حاجیلر توشه‌رلك فاتیرلرده بیك آز. هوالر توزه‌لگانچی حاجیلرغه بیك کوب مشقتلر کوررگه طوغری کیله. بوطرفلرده اون یلدن بیرلی بوندای قاطی هم صالقون قش بولغانی یوق ایدی دیب نقل ایته‌لر. حاضرگی کونده شامده سیکز مڭ، خیفاده ایکی مڭ حاجی هوالر آچلغاننی کوتوب یاتالر. بوندن ماعدا تبوکده بیش مڭ حاجی کارانتینده یاتا. ینه‌دن مدینه‌دن کیله‌چك ۲۵ مڭ قدر حاجی بار. مدینه‌ده‌گی آلتمش مڭ قدر حاجینڭ فقط یکرمی مڭ قدریسی گنه ینبوع یولی ایله قایتوب کیتدیلر. قالغانلری همه‌سی تیمر یول ایله شام وبیروتکه کیته‌چکلردر.

«یولدز» مخبری.

حاجیلرنڭ هلاکتی.

مصر گازیته‌لرندن „Al-Ahram" نڭ مکه مخبری، بحر احمر قربینده صوطاشووی ایله حاجیلر کروانینڭ هلاك بولغانلغن خبر ایته. ۱۰۰۰ کشیدن عبارت حاجیلر کروانی بحر احمر بوینچه قوری یول ایله مکه‌دن قایتوب کیله ایکان. بونلر کون بیك اسسی بولغانلقدن ۲٤ نچی غینوارده قریة المشایخ دیگان بر آول یاننده یوقلاب، قویاش چققانچه قوزغالوب کیتکانلر. بر آز بارغاج، بونلرغه بر طاوش ایشتله باشلاب، بارابارا همان قوّتله‌نه بارغان. حاجیلر چوقرصمانراق یېرگه توشکاچ، برسن برسی قوشوب کیله طورغان دولقون کورگانلر. حاجیلر اوزلرنڭ قوتقارو حقنده برر تدبیر قیلوب اولگرگانچی صو باصاده باشلاغان.

گرچه حاجیلرنڭ بعضلری بییگره‌ك یېرگه باروب بیتوب قوتلونیتی ایله قارشی طرفقه چابسه‌لرده، بحر احمرنڭ قوم ایله بولغانغان صووی حاجیلرنڭ کوبسن هلاك ایتکان.

قریة المشایخ آولنده بتونله‌ی صو باصوب، اهالیسن بتونله‌ی هلاك ایتکان. ایکنچی کوننی کورشی آوللردن کیلگان خلق، هلاکتنڭ زورلغن کوروب آبدراب قالغانلر.

مخبرنڭ یازوینه قاراغان بارسی ۶۰۰ له‌ب کشی هلاك بولغان.

بالالر احوالینه دائر.

اخلاق وتربیه علماسی قدر اوزلرینڭ مسلکلرنده اختلاف ایتکان علمانی طابو ممکن توگلدر. بونلر ایڭ اوّل روح وعقل حقنده تعلیم وتربیه ایله اخلاقنڭ اوزگه‌رو واوزگه‌رمه‌وی طوغرسنده تعلیم وتربیه اصوللری حقنده شول قدر اختلاف ایتکانلر، که علم اخلاقده «متفق علیه» بولغان بر ماده قالدرغانلر دیسه‌ڭ خطا بولماس. بونلرنڭ اتفاق ایتکان بر مسئله‌لری وار ایسه اول‌ده هیچ شبهه‌سز «هر کمنڭ برفن یا که برهنرگه قابلیتی باشقه فنلرگه قابلیتینه قاراغانده آرتغراق بولا. شونڭ اوچون آتا وآناسینه هم‌ده معلم ومربیلرینه ایڭ اوّل لازم وظیفه بالانڭ نیندی علمگه یا که نیندی هنرگه قابلیتی آرتق ایکانلکنی بلودر.» مألنده بر جمله‌دن عبارتدر. تربیه علماسینڭ بو سوزینه کوره بر بالانڭ علوم ریاضیه‌گه اخلاص ومحبتی آرتغراق بولسه، اویناغان وقتده‌ده حساب وهندسه مسئله‌لرینه مناسبتلی اوینلر اویناسه، اول بالانی طبعیات یا که حقوق یاخود باشقه فنلر تحصیل ایتله طورغان مکتبلرگه بیرو تییش توگل؛ بلکه معروف عالملرنڭ «مقدمات اوّلیه»سندن خبردار ایتکاندن صوڭ علوم ریاضیه‌گه کوبره‌ك وقت بیره طورغان مکتبلرگه بیرو تییشلیدر. شونڭ اوچون مدنیتلی قوملر بالالرینڭ احوال وحرکاتینه دقت ایته‌لر، مکتبکه یوری باشلاغانچی بالانڭ نیندی اوینچقلرغه آرتغراق محبت قویغانن بلورگه طرشالر. «بونی اوینا، تگینی اویناما» دیمیلر. بلکه اوین واوینچقلر حقنده بالالرینه کامل اختیار بیره‌لرده شوندن بالالرینڭ نیندی علمگه یا که نیندی هنرگه استعدادی کامل ایکانلگن بر آز بلوب قالالر. مکتبکه یوری باشلاغاچ معلملری بالالرنڭ اوقوغان واویره‌نگان نه‌رسه‌لرن هرکون کوزدن کیچروب مخصوص علامتلر قویالر. هرسنه تحصیلیه اخیرنده یا امتحان طریقنچه یا که قش بویی یاصالوب کیلگان علامتلردن اورتا حسابنی آلو اصولی ایله بالانڭ قابلیت واستعدادینڭ درجه وکیفیتن آڭلاب قالالر. ابتدائی مکتبلرده باشلانغان بو اش رشدی واعدادی‌لرده‌ده دوام ایته وبو ره‌وشچه شاکردنڭ عالی مکتبلرنڭ نیندی علمگه مخصوص شعبه‌سینه کرو مناسب ایکانلگی معلوم بولا.

یاۋروپا خلقنده بر عادت بار: هر یل برنچی غینوارده بالالرینه اوزلری تله‌گان اوینچقلرنی آلوب بیره‌لر. فرانسیه‌ده ابتدائی مکتب معلملرندن موسیو کونت اوشبو فرصتدن استفاده ایتوب شاگردلرینه اوشبو سؤالنی بیرگان: «سز نیندی اوینچق نی بیگره‌ك سویه‌سز؟ نی اوچون باشقه‌لرنی یاراتمیسز؟» ینه موسیو کونتنڭ خاتونی مادام کونت‌ده اوزی اوقوتا طورغان قز بالالردن مذکور سؤالنی صوراغان. هم ایکیسی بالالرغه اوزلری یاراتا طورغان نه‌رسه‌نی یازوب بیرورگه قوشقانلر. صوڭندن معلوم بولغان، که ایر بالالرنڭ هر قایوسی یا آت، آربا، ۋاگون، پویزد وآفتوموبیل کبی معیشت قوراللری یاخود ملطق، قلچ، طوپ واوق هم‌ده قارا قارشی صوغشوب طورا طورغان عسکر رسملری کبی محاربه اسبابی سویگانلکلرن بلدرگانلر هم بونڭ سببن‌ده سویله‌گانلر. اما قز بالالرنڭ کشی صنلری وقورچاقلر یاراتقانلقلری معلوم بولغان.

موسیو کونت هم خاتونی بو تجربه‌لرندن نیندی نتیجه‌لر چغارغان بولسه‌لر، شوڭا کوره عمل ایتکانلردر. آنسی اوزلرینه عائد بر اش. اما بوکونده عموما مدنیت عالمن شاولاتقان، الوغ ایکی مسئله‌نڭ بر آز جوابلری منکوردر، برسی صلح عمومی مسئله‌سی. ایکنچیسی خاتونلر مسئله‌سی. معلومدر، که یاۋروپا وآمیریکه علماسندن بر طائفه دولتلر آراسنده محاربه‌نی بتروب هر اشنی حکم حکمی (تریتیسکی صود) ایله حل قیلمقچی بولالر. طوپ ملطق وپوشکه‌لرنڭ هر قایوسن موزی‌غه قویمقچی بولالر. ایکنچی بر طائفه ایرلر ایله خاتونلر آراسنده‌غی علاقه وارتباطنی بتروب هر ایکی صنفنی بر برندن تمام مستقل ومنفصل بر حالده یاشه‌تمکچی بولالر. یوقارغی تجربه‌لر کورسه‌ته که منکور ایکی طائفه‌نڭ فرضلری بر بوش خیاللردر. چونکه هر ایکی فرض بودنیاده حاکم مطلق وکیفی مایشاء تصرف قیلا طورغان فطرت وطبیعت قانونلرینه مخالفدر. زیرا کیله‌چك کوننڭ «ایری» بولاچق بالا بوکونده اوك مدافعه قوراللری ایله اوزینڭ ووطنینڭ حقوقن مدافعه قیلورغه قجراب طورا. کیله‌چك کونده قورچاق کبی کچکنه گنه‌بیار ایله بولاچق قز بوکوندن اوك شولارنڭ امثالی ایله یوانونی یاراتوب طورا.

ج. نصیب.

زیمستوا ومسلمانلر.

روسیه‌نڭ کوب غوبیرنالرنده زیمستوالر کرتلمشدر.

بو زیمستوالر ایله ایگونچیلر آراسنده بربرسنه مناسبت یاقن بولورغه تیوش. ایگونچیلر زیمستوالرنڭ نیچون تأسیس ایتولگاننی بیك آچق بلورگه کیره‌ك.

زیمستوالر ایگونچیلرنڭ اوزلرندن جییوب آقچه‌نی تیوشلی اورنلرغه صرف ایته‌رو خلقنڭ طورمشنی اصلاح ایته‌ر ایچون تأسیس ایدلمشلردر.

زیمستوالرغه هرسنه میلیونلرچه صوم آقچه جییولوب طورادر.

شول آقچه‌دن تاتارلردن آلده‌رق خلق روسلر وباشقه‌لر تیوشنچه فائده‌لانسه‌لرده؛ مسلمان قرده‌شلرمزنڭ همان فائده‌لنه بلدکلری یوقدر بلکه آلار فائده‌لانو یولنده بامی طورغانلردر؛ شوڭا کوره مین آلارغه زیمستوالردن نیندای فائده‌لار ایتو ممکن بولغاننی یازام.

زیمستوالارغه مسلمانلردنده باری بر تیگز زیمسکی اسبورلار آلنادر، شوڭا کوره مسلمانلرده باشقه خلقلر ایله بر تیگز فائده‌لانولری تیوشدر.

زیمستوالردن اوشبو فائده‌لرنی کوررگه ممکن.

۱) بر آولده مکتب بناسی بولماسه، مکتب بناسینه آقچه آلورغه، مکتب بناسی بولسه مکتب خراجاتی ایچون آقچه آلورغه.

۲) زیمستوالر مطلوبنچه یورط بیرقورغه آقچه آلو ممکن؛

۳) آولده یا که قرده کیره‌کلی قییولار بولماسه قییولار قازوتور ایچون آلورغه ممکن.

٤) ایگونچیلرنڭ بیله‌گان جیرلری آراسنده طاشلانداق بولوب یاتاطورغان جیرلرنی یاراقلی ایته‌رگه آقچه آلورغه ممکن؛

۵) زیمستوالردن هر تورلی ایگون اورلقلرینڭ یخشی نوعلرنی، ایگونچیلککه لازم بولغان قوراللرنی بیك آرزان حقغه آقچه‌غه یاکه کوته‌رگه آلورغه ممکن؛

٦) ۋیاتکه، ولادیمر، ۋالوغدا، کاستراما، وآلونتس، پیرم پالتاۋا، نیژنی گوبیرنالرنده ایگن ماشینالرن زیمستوالردن آول صایون یورتدررگه ممکن؛

۷) زیمستوالردن ترلك آراسنه یخشی نسل طارالسون اوچون زور نسل ته‌که‌لر، اوگوزلر، آیغرلر آلدرغه، ممکن؛

زیمستوالرده خلق فائده‌سینه قویلغان آگرانوم (ایگونچیلر مکتبنده اوقوب چققان عالم کشی) بولا. آلاردن ترلك آلو، ماشینا آلو، اورلوق صایلاو، ایگون ساچو، تیرسله‌و طوغریلرنده کیڭاش آلورغه ممکن‌در.

بو آگرانوملر اکثریتله گوزه‌ل خلقلی آدملردن قویولالر. آیغه ۱۰۰ - ۲۰۰ صوم معاش آلار. بو صوڭ سنه‌لرده آگرانوملرغه زیمستوالر بیك محتاج، طابا آلمیلر، مثلا: بوا اویه‌زینه دورت آگرانوم کیره‌ك، قشدن بیرلی ازلیلر. همان طابلوب بتکانی یوق، اگر شونده بر تاتار بالاسی چغوب سیلسکوخازایستۋننی اشقولادن سۋیدیتلستۋاسی بارلغنی بلدروب اوزنی تقدیم ایتسه ممنونیتله آلاچقلردر، اوزی بر تاتار ملاسینڭ ۴-۵ یلده قولنه کرته بلگان صومانی بر یلده قولنه کرته بله‌چکدر.

خدمتی آز. کوننده ۲-۳ ساعت.

چنلابوق خدمت آز، آقچه‌سی کوب، نیچون شونده بر تاتار بالاسی زایاۋلینیه بیرمی؟ بزنڭ یاشلر کوب بیت، ئلله بارده ئلله نیدی اورنلرغه خواجه بولدیلرمی؟ یوقسه بزنڭ یاشلرمز «دین معیشت» یازوچیلری طرفندن آچله طورغان «مدرسه قدیمیه»نی‌ده اوقورغه وشوندن صوڭ کوب وظیفه آلورلق کشی بولورغه اویلیلرمی؟ درست حاضر آگرانوم بولورلق کشیمز یوق، چونکه بوکونگه قدر بزنڭ یاشلرمز سیلسکو خازایستۋنی اشقوللرغه کرمدیلر، کرگانلری بولسه‌ده یاگانه در. بوندن صوڭ بزکه شوندی مکتبلرگه کروب اوقورغه بالالرمزنی اوقوتورغه وقتدر. اگر مسلمان آگرانوم بولسه اوزی ایچون ملتی ایچونده یعنی مسلمان ایگونچیلری ایچون الوغ فائده‌لر ایته‌چکدر.

زیمستوا طرغروسنده مسلمانلرده کیمچیلك.

زیمستوالرده دائمی طروب وقتلی مجلس وقتلرنده کیلوب خدمت ایته‌تورغان چلینلر بولا، بو چلینلر خلق صایلاوی برله بولا، قایسی ملت اوزلری جنسداشندن کشیلر کوب کرتونڭ فائده‌لی ایکاننی آڭلاغان بولاده اوزلرندن کشیلر کوب صایلیلر. وصایلاغانده‌ده یاراقلی خدمت ایته‌رذی کشیلرنی صایلیلر. مسلمانلرده ایسه‌ز زیمستوا صایلاولرنه اهمیت یوقدر. مسلمانلرده‌غی کیمچیلکنڭ برسی شولدر. ایکنچی ـ مسلمانلر زیمستوالردن بیلگولی وقتده تولورگه نرسه‌لر آلسه‌لر وقتنده توله‌مه گانکلردن اوستلرنه کوب پراسینت جیودر.

احمدجان بیکمییف.

خارجی خبرلر

آنگلیه وترکیه ـ بوکونلرده آنگلیه‌نڭ وکیللر پالاتاسنده بیکستون اسملی دیپوتات خارجیه وزیری گره‌ی‌دن: «ترکیه‌ده آنگلیه‌نڭ کنج ترکلرگه وآنلرنڭ مملکتنی اداره قیلولرینه قرن کوز ایله قاراوی معلوم بولغان ایدی. آنگلیه حکومتی ترکیه‌نڭ آلغه کیتوون تله‌گانلگی خصوصنده باب عالیگه خبر بیبره‌رچکمی؟» دیب صوراغان ایدی. گره‌ی آڭا بیرگان جوابنده آنگلیه‌نڭ ترکیه‌گه خیر خواه بولماوینه دائر هیچ بر دلیل یوقلغن اعلام قیلدی. «ترك مأمورلرینڭ ماکیدونیه‌ده‌غی خرستیانلرنڭ قوراللرن جییوب آلغان وقتده قیلغان معامله‌لری حقنده آنگلیه وترکیه پارلامینتلرنده مذاکره‌لر بولغان ایدی. اگرده ترکیه حکومتی بوندن صوڭره آندی اشلرنی تکرار قیلماسه، آنگلیه وترکیه حکومتلری دوستلاناچقلر» دیدی.

بیکستون گره‌ی‌دن صوڭره سویله‌گان نطقنده ماکیدونیه‌ده‌غی فتنه‌لرنڭ بلغاریه قاچقنلری طرفندن چغارلغانلغن اعلام قیلدی. ـ «آنگلیه حکومتینه بو طوغریده بلغاریه‌غه خبر بیبره‌روب، قاچقنلرندن فتنه چغارتماون طلب ایته‌رگه کیره‌ك. اول وقتده ماکیدونیه طنچلانور. هیچ برکشیگه ظلم قیلوچی بولماس» دیدی.

ترکیه ـ پارلامینت اعضالرندن اسماعیل حقی بك‌نڭ معارف وزیرلگینه تعیین ایتلگانلگی استانبولدن آلنغان تیلیگرامدن معلوم بولدی.

❖❖

بو آراده یمنده ترك عسکرلری ایله امام یحیی‌نڭ تبعه‌لری آراسنده بیك قوّتلی محاربه بولغانلغی واوشبو محاربه‌ده ترکلرنڭ غالب کیلگانلکلری باب عالی طرفندن رسمی صورتده اعلان ایتلدی. بر فرقه عسکرنڭ کاماندیری پالکاونیك رضا بك تیلیگراف خطلرن عاصیلر قولندن آلغان.

❖❖

ترکیه‌نڭ سابق نافعه ناظری خلاجییان افندی بانك عثمانینڭ اداره‌سینه ترکیه حکومتی طرفندن وکیل بولوب تعیین ایتلگان.

ترکیه وگریتسیه ـ صوڭغی آتنالرده ترکیه بله گریتسیه آراسی بوزلوب طورا. حدودده مصادمه بولغان وقتده هر ایکی طرفنڭ عسکرندن برنیچه کشی ئوترلگانلگی گازیته‌مزده یازلغان ایدی. بوکونلرده ترکلر گریکلرنڭ بر کاپراللرن ئوتروب طاشلاغانلر. ایکی آراده اختلافنڭ زورغه کیتووی احتمال بولغانلقدن، هر ایکی حکومت مصادمه‌لرنڭ سببن تیکشرورگه کشیلر تعیین قیلغانلر.

بلغاریه ـ بوندن مقدم بلغاریه‌نڭ صوبرانیه‌سینه اداره‌ٔ مشروطه‌نی اوزگارتو حقنده قانون لائحه‌سی تقدیم ایتلگان ایدی. صوبرانیه طرفندن قانون لائحه‌سی قبول قیلندی. بوندن صوڭره بلغاریه‌ده صایلاو نظاملری اوزگه‌ره‌چك.

آنگلیه. آنگلیه‌ده ترکیه طرفینه میل بیك آچق کورنه باشلادی. دیپوتاتلر مجلسنده بیکستون اسملی دیپوتات آنگلیه حکومتینڭ ترکیه‌نی بیزدرو احتمالی بولغان اشلری حقنده خارجیه وزیری گره‌یگه استیفاح قیلدی. گره‌ی بوڭا ترکیه‌گه بیك فائده‌لی روشده جواب بیردی.

گازیته‌لر حقنده سوز چقدی. نی اوچون آنگلیه گازیته‌لری ترکیه‌گه خلاف سوزلر یازالر ایکان؟ دیب صورادیلر. گره‌ی بوکه بویله جواب بیردی:

بورج مسئله‌سی وقتنده ترکیه گازیته‌لری اوزلری آنگلیه حقنده بیك قاتی یازدیلر.

برنڭ گازیته‌لر آنلرغه جواب قایتاررغه شدیلر، دیدی.

ایران — بو کونلرده طهران شهرنده ایراننڭ دیموکراتلرندن حیدرخاننڭ قارداشی تیموربك نامعلوم آدملر طرفندن ئوترلگان. بوطوغریده ایسکیلك طرفدارلرندن شبهه‌له‌نه‌لر. چونکه آنلر ایراننڭ حریتپرورلرینه سؤقصد قیلو مقصودی ایله بریاشرن جمعیت تأسیس ایتکانلر ایکان.

یاپونیه و قتای — بو آراده یاپونیه بله قتای آراسی بوزلوب طورا. بو کونلرده مانژوریه‌نڭ ژیس کارولی قتای حکومتینه خبر بیبه‌روب، یاپونیه‌نڭ مانژوریه‌نی آلورغه حاضرله‌نگانلگن اعلام قیلغان. حاضرگی کونده یاپونیه‌نڭ کوریه‌ده‌گی عسکرلری مانژوریه‌غه طابا کیله باشلاغانلر. یاپونیه مانژوریه‌نڭ جنوبنده چوما باراکلری صالو بهانه‌سیله بیك زور کازامالر بنا ایتدروب قویغان. ژیس کارول قتای حکومتندن مانژوریه‌غه عسکر بیبه‌روون اوتنگان.

◈ ◈

چوما آورووی قتای اچنده کوندن کون قوّتله‌نه بارا. حاضرگی کونده عسکر آراسنده‌ده آورو بیك تیزلك ایله طارالا باشلاغان. مانژوریه‌ده خونخوزلرغه قارشی طوروا اوچون، بیبه‌رلگان ۷۰۰ صالداتنڭ ۵۹۵ ی چومادن ئولوب بتکان. قالغانلری قاچوب کیته‌رگه مجبور بولغانلر.

ترکیه — ترکیه‌ده ترکستانده زلزله‌دن ضرر کورگان بنده‌لرگه اعانه جیبو دوام ایته. هر اداره‌نڭ کاتب، مأمور وخادملری اوز آرا جییالر. پاراخودلرده خدمت ایتوچی آفیسه‌رلرده اوز آرا جییوب شیخ الاسلام اداره‌سنده‌گی کامیسیه‌گه طابشرغانلر. «مسعودیه» اسملی برانینوسده ۴۷۵ غروش، یعنی ۳۸ صوم جیلغان. «آثار ترفیق» اسملی پاراخودده ۱۵ صوم جییلغان.

◈ ◈

استانبول گازیته‌لرندن آڭلاشلدیغینه کوره ترکیه‌ده ربیع الاول باشی ۱۷ نچی فیؤرالده پنجشنبه کوندن حساب قیلنمش.

ایران — ایران شاهینڭ نائبی نصر الملك‌نڭ وزیرلر کابینیتن یاوروپا اصولی ایله پارلامینت طرفندن صایلاب قویونی چغارورغه قرار بیرگان ایدی. بونڭ اوچون حکومتنڭ مجلسده اکثریتکه مالك بولووی کیره‌ك بولغانلقدن، بو کونلرده مجلسده حکومت پارتیه‌سی تشکیل ایتو حقنده مذاکره بولغان. اکثریت یاغینه ۴۹ دیپوتات یازلوب، بر فرقه یاصاغانلر. دیموکراتلر یاغنده ۲۰ دیپوتات قالغان. صوڭره باش وزیرلککه کشی صایلاو حقنده کیڭاشلر بولغان ایکان. مجلسنڭ اکثریتی باش وزیرلککه مشهور سپهدارنی صایلاغان. نصر الملك وزیرلر کابینیتی تأسیس ایتونی سپهدارغه طابشرغان.

قتای — بو کونلرده قتاینڭ تبته‌گی وکیلی آنگلیه عسکرینڭ تبت اچینه کره باشلاغانلغی حقنده حکومتینه رسمی صورتده خبر بیبه‌رگان ایکان. بواش قتایلرنی بیك زورخفاغه توشورگان. آنلر آنگلیه قتاینڭ ضعیف وقتندن استفاده ایتوب، تبتنی اوزینه آلورغه‌تلی، دیب سویلی باشلاغانلر.

قتایلر تجارت معاهده‌سی حقنده روسیه‌نڭ قتای حکومتینه اولتیماتوم بیبه‌روونلدن‌ده ممنون بولماغانلر. گازیته‌لرنده روسیه ماللرینه بایکوت یاصاو حقنده مقاله‌لر یازلا باشلاغان. قتای کوپیسلرینڭ بعضلری بایکوتقه اشتراك ایته‌چکلرن اعلام قیلغانلر. حاضرگی کونده قتای حکومتی مانژوریه‌غه هم روسیه حدودینه عسکر بیبه‌ره باشلاغان. لکن اول عسکرلرنڭ روسیه ایله صوغش اوچون بولووی بیك بعید احتمال. چونکه قتاینڭ روسیه‌گه قارشی طوررلق قوّتی یوق. آنڭ عسکر کیترووی قتای اچنده فتنه چغارغان خونخوزلرغه هم بوکسیرلرگه قارشی طورو اوچون، بولورغه کیره‌ك.

فرانسیه — فرانسیه‌ده بریان تحت ریاسته‌گی وزیرلر کابینیتینڭ استعفا قیلغانلغی گازیته‌مزده یازلغان ایدی. جمهوریت رئیسی فالییر وزیرلر کابینیتی تأسیس ایتونی مونیس اسملی دیپوتاتقه طابشرغان ایدی. اول اوزی داخلیه وزیری بولونی قبول ایتدی. بارتو عسکریه، دالکاسسی بحریه، کایو مالیه هم کریپپی اسملی آدم خارجیه وزیری بولورغه اوستلرینه آلدیلر.

یاپونیه و آمیریکه — یاپونیه بله آمیریکه آراسنده‌غی تجارت معاهده‌سینڭ قوشمه جمهوریتنڭ سیناتی طرفندن قبول ایتلگانلگی رسمی صورتده اعلان ایتلدی. آمیریکه گازیته‌لری اوشبو معاهده‌نڭ یاصالووینه عدم ممنونیتلرن اظهار ایتوب یازالر. گازیته‌لرنڭ کوبسی حکومتلرینه یاپونیه‌غه قارشی حاضرله‌نورگه کیڭاش بیره‌لر.

قتای استودینتلری — طوکیوده اوقوچی ۱۲۰۰ قتای استودینتلری حکومتلرینڭ بو مشاقلغینه هم روسیه‌نڭ مقصودن بیروب، قتای ملتن آستده قالدرووینه قتای سفیرینه پروتیست اعلان ایتکانلر هم یاوروپاده وقتایده روسیه خلافینه طرشو اوچون، اوز آرالرندن ۱۸ مڭ صوم آقچه جیغانلر.

داخلی خبرلر

باکو — باکوده صوڭغی کونلرده صالقنلر بولو سببلی بیك کوب کشی اشسز محتاج قالدیلر. بونلرغه یاردم اوچون شهر اداره‌سی تورلی بیرلرده کامیتیتلر یاصاب، آشاملق اچملك نرسه‌لری بیره باشلادی.

باکو گازیته‌لرنده یازلدیغینه کوره، چن فقیر کشیلرگه بیرلمیچی، یورطخوجه‌لرینه یاردم بیرو شیکللی ترتیبسزلکلر بونده‌ده بولا ایکان.

قزق وصیت — بو کونلرده کافکازده خساویورط بایلرندن برسی اوزینڭ ۷۰ دیسه‌تینه ایگن بیرن، مال- یورطیبر وباشقه نرسه‌لرن شاهدلر آلدنده اوشبو ره‌وشده وصیت ئه‌یتوب قالدرغان.

آناسینه ۵۰۰ صوم، ایکی قرداشندن هر برسینه یوزه‌ر صوم، اوچنچی قرداشینه بر صوم، اوز خاتونینه ۷۵ تین، اوزینڭ دفنی اوچون ۱۰۰ صوم، بیش اوغلندن ایکیسینه بیشه‌ر صوم، ایکیسینه برصوم یگرمیشه‌ر تین، فقط ایڭ کچکنه‌سینه ۵۰۰ صوم، کیلنلرندن برسینه ۵ صوم. ایکنچیسینه ۱۰۰ صوم، فقط اوچنچی کیلنینه‌گنه برمڭ صوم وصیت ئه‌یتکان.

بوندن قالغان مالنڭ همه‌سن فقیر وضعیفلر فائده‌سینه وصیت ئه‌یتکان.

بووصیتنی یازدرغانده قاراب طورغان کشیلر بالاچاغاسن مالدن محروم ایتمه‌ون نی قدر قارتدن اوتنسه‌لرده، برده فائده بولماغان. بالالر اوزلری‌ده یالنوب، یغلاب قاراغانلر، تأثیر ایتمه‌گان. همان اوز سوزنده اصرار ایتکان.

فقط «مینم بالالرمه آقچه، دولت لازم توگل، مین مالنی نیچك طابقان بولسه‌م، آنلرده شولای طابسونلر دیگان».

شولای ایتوب بوقزق وصیت برده اوزگارتلمیچی، قارتنڭ یازدرووینچه قالدرلغان.

تنتولر — ۱۲ نچی فیورالغه قارشی توننده فاتح کریموف، برهان شرف، رضا الدین وعبدالرحمن افندی فخرالدینوفلرنڭ فاتیرلرنده ژاندارم اداره‌سینڭ امریله پالیتسیه وژاندارم مأمورلری طرفندن تنتولر بولدی. تنتولر بر نیچه ساعت دوام ایتوب، قارار ایچون کتاب، رساله، مکتوب، قول یازولری، فوطوغراف رسملری، تورلی غزته ومجموعه‌لر کبی نرسه‌لردن برخیلیسینی آلوب کیتدیلر. بو نرسه‌لر اچنده رضا الدین افندینڭ تیزدن باصلورغه حاضرلنگان مڭ صحیفه قدر «آثار» جزئلری، بونلرنڭ الوکدن باصلغانلرینڭ اصل نسخه‌لری، هم «آثار»غه متعلق معلوماتنی حاوی بولغان بیك کوب خطلر، «وقت» و «شورا»غه درج ایته‌رگه کیلگان خطلر، مقاله‌لر، حکایه‌لر (وبونلر جمله‌سندن «قزاق قزی» اسملی بر رومان) باردر.

«وقت».

یدی صو ولایتی — معلومدر، که پادشاه حضرتلرینڭ زوجهٔ محترمه‌سی آلیکساندرا فیدروونا تحت ریاستنده یاصالغان یاردم کامیتیتی جییلغان آقچه‌نڭ بر قسمی، یدی صو ولایتنده ضررلانغان کشیلرگه اش ایله یاردم ایتو اوچون آیرلوب قالنا بارا.

یدی صو ولایتینه اش ایله یاردم ایته‌ر اوچون کامیتیتنڭ اینسپیکتوری بوبریکف بیبه‌رلوب، آرتندن ۳۰ مڭ صوم آقچه بیبه‌رلدی. یدی صو اوبلاستی‌نڭ گوبیرناتوری تحت ریاستنده بولغان مجلس اش اوچون مخصوص پراگراما یاصاغان. زلزله‌دن ضررلانغان کشیلرگه تخمینا ۲۰۰ مڭ صوملق اش طاوب بیرله‌چکدر. اوّل اورمان کیسدرلوب آلماتی شهری وتیره یاقنغی آوللرنی توزه‌تو اوچون اورمان بیرله‌چك. صوڭره آلماتی، پرژیوالسکی، پشپه‌ك وجارکند اویه‌زلرنده آرقلر قاز تدرلاچق. آندن صوڭ اسسی کولگه بارا طورغان یوللر توزه‌تدرله‌چکدر.

چای — طبیه شوراسی خانکا اودن ژلادیواستوککه کیله طورغان هم آندن کیته طورغان، شرقی قتای تیمر یولی آرقلی پلومبالی ژاگونلرده کیلگان چایلرنی توقفسز بیبه‌رورگه قوشقان.

اما چوماسز بیردن کیلگان چایلرنڭ، چوماسز بیردن کیلگانلکلرینه کونصللردن شهادتنامه بولورغه کیره‌ك. چومالی بیردن کیلگان چایلرنڭ صاوتلرینه سولیمه سورتلگان بولورغه کیره‌ك.

محکمه‌لردن — بو کونلرده ییکاتیرینبورغده، قزان عسکری محکمه‌سینڭ سیار هیئتی طرفندن، ۱۹۱۰ نچی سنه آلاپایوسکی زاوودنڭ آرتیلشیکن طالاغان اینگوشلرنڭ اشلری قارالدی. اول وقتده آرتیلشیکدن ۲۰۰ مڭ صوم آقچه طالاغانلر ایدی.

محکمه متهملرنڭ همه‌سن عیبلی طاوب، بیشسن آصارغه، ایکیسن عمرلك کاطرغه دورتسن ۱۵ یللق کاطرغه حکم ایتدی.

اطراف خبرلری

بوغرسلان.

بوغرسلان مسلمانلری مکتبلری یاننده بوش یاتا طورغان درسخانه‌لرینه روسکی کلاص آچوب اوفادن مختار مستقیمف نامنده بر اوچیتل کیتروب، روسچه اوقوتا باشلاغانلر. مکتبده بالالرغه ایرته ساعت اونغه قدر مسلمانچه اوقوب آندن ساعت ایکیگه قدر روسچه اوقوتالر ایکان. سوداگرلرده کیچه درسلری آچوب شول درسلرگه دوام ایته‌لر ایکان.

نادیژدینسکی زاوود.

نادیژدینسکی زاوودنڭ امامی شاکرجان افندینڭ اجتهادی ایله مذکور زاوودده مسلمانلر اوچون قرآنخانه آچارغه رخصت آلنغان. ژیرخاتوربیه اویه‌زینڭ زیمستواسی قرائتخانه‌نڭ مصارفن اوز اوستینه آلورغه رضالق بیرگان.

شولوق امام وبا هم چچکدن صاقلانو وخیر ورگیه‌نڭ فائده‌لیلغی حقنده رساله‌لر ترجمه ایتوب، شونلرنی باصدروب زاوودلرده‌غی اشچیلرگه طاراتو اوچون زیمستوادن اوچ یوز صوم اعانه صوراغان ایکان، زیمستوا رضالق جوابی بیرگان.

میاس زاوودی.

میاس زاوودنده مسلمانلر کوب بولسه‌ده بو کونگه قدر رسمی مسجدلری بولماغان ایکان. بوکاقدر بر روسنڭ یورطن اجاره‌گه آلوب یوقارغی قاتنده نماز اوقوب توبه‌نگی قاتنده مکتب آچوب بالالرا اوقوتوب کیلگانلر. کوبدن توگل طرویسکی معتبرانندن علی افندی اورازایف مذکور یورطنی مسجد اوچون صاتوب آلوب، یانینه مناره یاصاتقان. یاکادن اوشبو مکتب هم مسجد فائده‌سینه یلینه ۵۰۰ صوم قدر داخود کیتره طورغان بر یورط آلوب وقف قیلمقچی بولا ایکان.

تاتار قپودان.

سؤیل اویه‌زی آق یکت قریه‌سینڭ عبدالقیوم ستارف اسمنده بر آدم، یگرمی بیش یلدن بیرلی دیگزده پاراخودلرده خدمت ایتوب یوروب حاضرگی کونده قپودانلق درجه‌سینه ایرشکان. بو آدم اوز عمرنده پاراخود ایله برنیچه کره‌لر آمیریکه وباشقه مملکتلرگه‌ده یوروب قایتقان. بو کونگه قدر تاتاردن دیگز پاراخودلرنده قپودانلق قیلوچی کشی بارلغی ایشتلگانی یوق ایدی. بو افندی شاید برنچی کشی بولسه کیره‌ك.

تورلی خبرلر.

معارف وزارتی، دار الفنونلرده چوالغان اوچون موسکوا اونیویرسیتیتندن ۳۷۰، وارشاو انقندن ۹۲، یوریفنکندن ۲۸ استودینتی چغارغان.

بیزیتسکیده نامعلوم ایکی آدم ایله پالیتسه آراسنده آطشو بولغانلغن تؤیردن خبر بیره‌لر. برگراداووی، برنادزیراتل اولگان، برگراداووینی جراحتله‌گانلر. صوڭندن مونچاغه کروب قاچوب اچدن تون بوینچه آتوب یاتوب، براستراژنیکنی اوترگانلر. ایرته‌گیسن اوزلری‌ده مونچاده اولك حالده طابلغانلر.

پیتربورغده ۲۳ ندن ۲۸ نچی فیؤرالغه قدر بولاچق، ایسرکلككه قارشی طورو اسییزدینڭ پراگراماسی داخلیه وزیری طرفندن تصدیق قیلنغان.

ژیسلانهری طاشوب برنیچه آوللنی صو باصقان. بیك کوب حیوان هلاك بولغان. ضرر ۳۰ مڭله‌ب بار.

اوفاده ۱۱ نچی فیؤرالغه قارشی تونده، «شرق مطبعه‌سی» اسمنده مسلمان مطبعه‌سینه پالیتسه کیلوب تنتو یاصاب، شول مطبعه‌ده باصلغان برنیچه رساله‌نی آلوب کیتکان.

اربت یارمینکه‌سنده ۳ میلیونلاب تیین آلنغان بهاسندن ۲۰–۳۰ پراتسینت آرزان صاتلدی. آلوچیلرنڭ کوبره‌گی ژیاتکه‌دن کیلگان میخچیلر.

بوبی تیره‌سنده الکده قولغه آلنغان کشیلردن باشقه‌ینه قدرلی امامی علاءالدین زاهدف هم قزل‌یار امامی داود عبیداللین حبس قیلنغانلر.

موسکواده «استالیچنی مالوا» هم «کاپیکه» اسملی گازیته‌لرگه گرادوناچالنیك بیشه‌ر یوز صوم اشتراف صالغان.

قزان خبرلری

شهر دوماسی — شهر دوماسینڭ ۱۵ نچی فیؤرالده بولغان مجلسنده شهر لامبارده‌ینڭ ۱۹۱۱ نچی یللغی واردات ومصارف اسمیته‌سی مذاکره‌گه قویلدی. بر یلده لامباردنڭ وارداتی ۵۸۱۷۰ صوم، مصارفی ۶۳۱۳۴ صوم تخمین ایتلدی.

دوما ۲۲ نچی فیؤرالده پیتربورغده چوماغه قارشی طورو حقنده بولاچق اسییزدگه شهر رئیسی بیکیتف ایله طبیب سیلیژانفنی بیبه‌رورگه قرار بیردی.

صناعات کامیسیه‌سی — صناعت کامیسیه‌سینڭ صوڭغی مجلسنده آغاج ایله سودا ایتوچیلرنڭ پریستانلرنده‌گی قاراول اویلرینه موربا چغارتورغه هم «آوتوطرانسپورت» شرکتینڭ شهر بله اوسیه آراسنده آفتوموبیللر ایله یولچیلر یورتورگه مساعده بیرو حقنده‌غی عریضه‌لری مذاکره‌گه قویلدی. کامیسیه آغاج سوداگرلرینڭ اوتنچلرن قبول ایته‌ونی هم آنلرغه قش کونلرنده قاراول اویلرینه یاغارغه رخصت بیرونی معقول کوردی. «آوتوطرانسپورت» شرکتی یولچیلر یورتور اوچون، اوسیه بله شهر آراسنده دامبا یاصاتاچغن اعلام قیلغان ایدی. کامیسیه شهر دامباسی بوینچه آفتوموبیللر یورتونی‌ده هم آنڭ اوچون مخصوص دامبا یاصارغه رخصت بیرونی‌ده ممکن طابمادی. اول تیره‌ده قزاندن ییکاتیرینبورغه کیتووی فرض قیلنغان تیمر یولنڭ دامباسی صالنو احتمال بولغانلقدن، حاضرگه ایکنچی دامبا یاصاتورغه ممکن توگل، دیدی. کامیسیه دامبا صالورغه مساعده بیرو مسئله‌سن حاضرگه آچق کوینچه قالدروب طورورغه قرار بیردی.

چوما حقنده کورس — دار الفنوننڭ طبیه شعبه‌سنده چوما، خالیر هم تیف کبی یوغوشلی آورولرغه قارشی طورورغه کشیلر حاضرله‌ر اوچون، طبیبلرغه مخصوص کورس آچلاچغی گازیته‌مزده یازلغان ایدی. اوشبو کورس ایرته‌گه ۲۱ نچی فیؤرالده آچلوب، برنیچه آتنا دوام ایته‌چك. ایڭ اوّل کورسقه ۳۰ کشی آلورغه قرار بیرلگان ایدی. درس طڭلارغه تله‌وچیلر کوب بولغانلقدن، کورسقه ۶۰ قدر کشی قبول ایته‌رگه ممکن طابلغان.

قایغیلی واقعه. — ولایت زیمستواسنده تیمر یوللر تیکشرو حصوصنده یوغاری اوسلان آولنده اشله‌وچی ۲۸ یاشلك تیخنیك میخایلوف ماسلینسه بایرامی بولو مناسبتیله ۲ نچی طاو اورامنده لیپین یورطنده طوروچی آناسینڭ فاتیرینه قایتقان ایکان. بر کوننی ایرته‌بله یورورگه چقمقچی بولوب، کییمن چیستارتورغه آناسینه بیرگان واوزی چوپرك ایله ریوولویرن سورتورگه طوتنغان. نی سببدندر، قورولغان ریوولویر شارتلاب کیتکان‌ده، بیچاره‌نڭ چیگه‌سن تیشوب چققان. جراحتینڭ قایلیلغی سببلی میخایلوف شول دقیقه‌ده اوك یغلوب ئولگان.

تیمر یول مسئله‌سی — ۱۷ نچی فیؤرالده تیمر یول کامیسیه‌سینڭ مجلسی بولغان ایدی. مجلسده موسکوا - قزان تیمر یولی جمعیتینڭ نماینده‌سی مهندس سیمینوفسکی‌نڭ اعلامنامه‌سی مذاکره‌گه قویلدی. سیمینوفسکی اعلامنامه‌سنده ییکاتیرینبورغ یا که کینیل یولن صالورغه امتیاز آلغان تقدیرده موسکوا قزان تیمر یولی جمعیتینڭ پریستانلرگه برطارماق بیبه‌رورگه قرار بیرگانلگن وبو حقده شهرنڭ فکری معلوم بولغاندن صوڭره تیزلك ایله لائحه توزوب، تیمر یوللر دیپارتامینتینه تقدیم ایته‌چگن بیان قیلغان.

مذکور جمعیت ایڭ اوّل ییکاتیرینبورغ یولن قزاندن مالمزغه بیبه‌رونی واستانسه‌سن کوزی بیسته‌سن یانینه صالونی معقول کورگان ایدی. سیمینوفسکی‌نڭ بیانینه قاراغانده حاضرگی کونده استانسه‌نی اول بیرگه بنا ایتو فکرندن قایتقان. یاکا‌یول شهرنڭ شمالندن کیتسه، استانسه‌سن اینژینیر له‌بونفلرنڭ لائحه‌لری بوینچه کریپست آستینه، اگرده جنوب طرفندن کیتسه حاضرگی ژاکزال یانینه صالورغه قرار بیرگان. حاضرگی کونده موسکوا قزان تیمر یولی جمعیتی ییکاتیرینبورغ یولن شهرنڭ جنوب طرفندن بیبه‌رونی معقولره‌ك کوره. حاضرگی ژاکزالدن، مسلمان مقبره‌لری یاننده‌ن لایش وماماداش اویه‌زلرینه وآندن صاراپولغه صوزمقچی بولا. اگرده بر سبب ایله یولنی مالمزغه بیبه‌رورگه طوغری

کیلسه، تیمر یولنی قزان یلغاسینك اوڭ یاغندن طرویتسکی آولینه طابا صالورغه فرض قیلا.

تیمر یول کامیسیه‌سی ایدلگه کیته طورغان طارماقنی بالتالیغه یاکه اوسیه‌گه ییبه‌رونی موافق کورگانلگن سیمینوفسکی‌غه اعلام قیلدی. بومسئله تیزلکده شهر دوماسینك مجلسنده مذاکره‌گه قویلاچق.

طابتاتو - بیشبالتا بله‌شهر آراسنده‌غی دامباده باکانف اسملی آدم اوزینك اوغلی ایله‌برگه چاناغه اوطوروب کیلمکده ایکان. آنی ژاگوندن قورقوسبیلی چیتکه کروب کیتکان‌ده، دامبا بوینچه‌جه‌یه‌و کیله‌طورغان ۷۰ یاشلك بیصتر ژانام قارچقنی طابتانقان. بیچاره قارچق چانانك قابغینه ئله‌گوب، بیش سازین قدر اوستره‌لوب بارغان. قارچقنی هوشسز حالده بیشبالتاشفاخانه‌سینه ییبه‌رگانلر ایکان، آنده طبیبلك قاراوی صوڭنده صول آیاغینك صنغانلغی معلوم بولغان.

یانغن - بوکونلرده میشچانسکی اورامنده پیرسیه تبعه‌لرندن اکبیر ژانك یورطندن یانغن چققان ایکان. فاتیرده طوروچی کشیلر یانغننی تیزلك ایله سوندرگانلر. بوحقده تفتیش یاصاغاندن صوڭره اوط چققان ییرگه کیراسین سیبلگانلی معلوم بولغان. شول اوق یورطده ۴ نچی فیوراالده‌ده یانغن چققان ایکان. اول وقتده‌ده سوندرگانلر. اوط تورتوب یاندرورغه قصد ایتودن شبهه‌له‌نه‌لر.

اکبیر ژانك یورطی ۱۷ مڭ صومغه استراخاوات ایتلگان بولغان.

یاڭا کینیماتوگراف.

۱۷ نچی فیوراالدن اعتبارا مسلمان محله‌لرینه ایڭ یاقن ییرده، پچه‌ن بازارنده تیمرشاه افندی صالاۋیوف طرفندن «بوف» اسمنده بر کینیماتوگراف آچلدی. اعلانینه قاراغانده، «بوف» اداره‌سی، مسلمانلر طورمشینه عائد رسملرگه بیگره‌ك ده اهمیت بیره‌چك‌در.

خاتون قزلرغه اوڭایلق بولسون اوچون همه خدمتچیلرنده خاتونلردن قویغان هم ایرلر ایله خاتونلرنی آیرم آیرم اوطورتو اوچون‌ده بر ترتیب یاصاغان: ایرلر همه‌سی اوڭ یاقغه، خاتونلر صول یاقغه اوطورتالر.

صالاۋیوف جنابلرینك باشلاغان یاڭا اشینه موفقیت تله‌ب، «بوف» تیاترن حقیقة روحانی بر استراحت اورنی یاصاون امید ایته‌مز.

موزیکه کیچه‌سی.

یکشنبه - ۲۰ نچی فیوراالده «شرق قلوبی» زالنده اسماعیل علی اکبرف تحت ریاستنده اوچ بولکدن عبارت یاڭا پراغراما ایله موزیکه کیچه‌سی بولاچق.

کیچه‌ده یاڭا لوبیتللردن ایوشقان آرکیستر طرفندن مشهور اسکریپاچ رمین وماندولین اوستاسی ایلیین‌نك اشتراك ایتولری ایله تورلی ملی کویلر هم روس کویلری اویناالاچق.

اویون کیچ ساعت $8\frac{1}{2}$ ده باشلانور. بیلیت بهالری ارزان. قلوب اعضالرینه بوش.

اعانه. ییدی صو ولایتنده زلزله‌دن ضرر کورگان کشیلر فائده‌سینه یاڭا بیسته‌ده کشاف حضرت ترجمانف محله‌سنده ۶۴ صوم ۲۷ تیین اعانه جییلغان ایکان. اوشبو آقچه پوچته ایله‌مفتی حضرت اسمینه یوللانغان.

اداره‌گه خط

کوچو طوغروسنده.

زمان اوتکان صاین خلقده کوبایه باردقدن، زراعت ایچون ییرلر تارایوب، بوصوڭ وقتلرده یرگه احتیاج زورایه باشلادی. شول سببدن بویللرده سیبیریه وقزاق صحرالرینك زراعتکه صلاحیتلی ییرلرینه یاخود اچکی روسیه‌ده اوك موڭاقدر تله‌سه کم صاتوب آلوب چه‌چه تورغان حکومت قولندن اوچاستقه دیوب یوروتلگان یایسه خصوصی آلپاوتلرنك اوزلری تله‌ب صاتقان ییرلرینه، صوراغان کشیلرنی اورنلاشدره باشلادیلر.

بزنك مسلمانلردنده بابالرمزنك «طوغان یردن طویغان یر آرتق» دیگان سوزلرینی یخشی آڭلاغانلردن بعض بختلیلری، سیبیر یاکبی یراق بولماسه‌ده اچکی روسیه‌ده‌گی حکومت اوچاستقه‌لری و آلپاوت یرلرینه کوچوب اولطوردیلر. یالگز طوغان اوسکان یردن آیرلمیق، جنازه‌مز شوندن چقسون ایندی کبی سوزلرگنه سویله‌ب قالمادیلر.

مثلا: بوا یاننده (بکی یوماراسی) برله ته‌تش اویه‌زندن بر نیچه قریه‌دن صمار گوبیرناسی بوگلمه اویه‌زینه، بوا اویه‌زندن زادور، چنلی، تیمرجان کبی قریه‌لر اوزلرندن ییدی سیگز چاقرملر چاماسنده بولغان حکومت اوچاستقه‌لرینه کوچوب اولطوردیلر. بونلرنك برر محله‌گه ییته‌رلك بولوب تمام مسجد صالوب اولطورغانلری، برر محله‌گه ییته‌رلك بولماغانلرندنده، بعض همت ایه‌لرینك اجتهادی ویاردمی سایه‌سنده مناره‌سزغنه کچکنه مسجد صالغانلری باردر.

بو اورنارده اوللده آشارلرینه کوچکه طابقان آغایلر، کیڭ ترکلك برله ایندی ایکنچی قش اوتکاره‌لر. بوجاینی تفتیشلرگه کیلوچیلر کیله‌چك سنه‌لرده زراعت اصوللری اوگراتورگه‌ده وعده ایتدیلر. بو (بوا) اویه‌زی زادور قریه‌سینك کوچکان یری بولغان (اوبی) قرنده ینه شوندی اوچاستقه‌لر بارئلی. لکن شول تیره‌ده بولغان چواشلر کوچه‌رگه تله‌ب یوریلر.

اگر بو اوچاستقه‌لرنی زادوریلر صوراسه‌لر، اوّلدن صاتوب آلوب چه‌چه کیلگانگه هم‌زا کون عندنده باشقه‌لردن بونلر حقلیره‌ق بولغانلقدن، بولارغه چغادیوب سویلیلر. اگر بولار صوراماسه آرتندن یوروه‌سه‌لر، شول صوری طورغان چواشلرغه قالاچقدر. واقعاده زادورمیشه‌رلری شونك آرتندن یورسه‌لر، هریلنی بش سازین قالاچق یرلرنی بوله‌مز دیوب صودلاشوب، مکتب تربیه قیلا طورغان آقچه‌لرینی‌ده اشلی آلماغان قوشتانلرغه آشاتودن قوتولورلر ایدی.

ئلی بزنك بوا یاغنده‌غی میشر آوللرینه بارلسه بر زادورغنه بولمای بونـدی آڭلاماغان آوللر بیك کوبدر. شاید بو طرفده آچلغان جمعیت اعضالری امامرمز بولارنی آغارتوده اجتهاد ایته‌رلر. دین ودنیانك برسی آخرندن باشقه طابلماس روشچه مربوط بولدقلرینی آڭلادقلرندن، دین ودنیانك هر ایکیسینه امامت ایدرلر. مونده بار امید امامرغه باغلودر. چونکه بوحالده‌گی عواملدن بر نرسه‌ده بولو ممکن توگلدر.

لطف آقبیر دین زادوری.

تورلی سوزلر.

خاتون قز کیمی.

پاریژده خاتون قز کییمنده آی صاین بر موداچغارلووی معلومدر. بومودانی قدر اوزگه‌رسه و آلماشسه‌ده، همان خاتون قز کییمی بولا ایدی. بویللرده اشلر باشقاردی. اوتکان سنه طارایته‌ك موداسن چغاردیلر. اول یوروکه‌مانع بولدی. ایمدی بوسنه خاتونلرغه ایته‌ك اورنینه چالبار کییوب یورومو داسن چغاردیلر. بومودا حاضرگه یرلاوچی قزلردن باشقه‌ده مقبول توگلدر. لکن تیزدن هر صنف خاتونلر آراسینه طارالور دیب گمان قیلالر.

پاریژده اهل عفت بومودانی اصلا معقول کورمی. اهل سفاهت ایسه، بوندن زیاده‌سبله ممنوندر. بوموداغه گوزه‌للردن آرتق جمالسز خاتونلر اهمیت بیره‌لر. چونکه بومودانك خاتونلرده یوز! یمسزلگن دقتکه آلدرمی طورغان برخاصیت بارایمش.

ناشر ومحرری: احمدهادی مقصودی.

قزانده بازار بهالری:

۱۹ نچی فیورالده

بلغی یال، فوریق ایله . .	۷ صوم	۵۰ تین
قوری صغر یوطی .	۱۵ «	— »
یی صغر یوطی . . .	۵ «	۵۰ «
قوری باشماق یوطی .	۱۴ «	— «
یی باشماق یوطی . .	۵ «	— «
ریمنکه یاباغه . . .	۴ «	— «
آبویکه قوری یوطی .	۲۲ —	— »
یی آبویکه یوطی . .	۹ —	— «
آلوی قوری یوطی .	۱۴ «	— «
آلوی یی یوطی . .	۵ «	— «
صارق تکه‌سی . . .	— «	۶۰ «
بری صارق روسکی .	۱ «	۱۰ «
چیرکاسسکی صارق . .	۱ «	۳۰ »
کبه	«	۶۰ «
بال قوری یوطی . .	۱۰ —	— «
ال قوری یوطی . .	۲۰ —	۲۲ «
بورصق	۱ «	۶۰ »
آق قویان	— «	۲۲ »
روساك قویان . .	— «	۴۰ »
بال قویان	— «	۷ »
آق تین	— «	۲۰ »
بغار	۱ «	۸۰ »
بولکی قزل	۱۱ »	— «
آس	۱ «	۸۰ »
پاشکه لادنکه	۵ »	— »
سوتنی طای	۳ »	— »
آق کرمن	»	۶۵ »
قاره کرمن	۱ »	۴۰ »
بوری	۵	— »
صابن مایی یوطی . .	۷ «	— »
یی‌مای یوطی . . .	۴ «	— «
ارش اونی	«	۷۰ «
بوغدی صولی . . .	— »	۴۶ «
امیرکانسکی صولی . .	— »	۵۰ «
صارق اتی یوطی . .	۳ »	۸۰ «
سغر اتی یوطی . .	۳ —	۴۰ »
قوی مای یوطی . .	۸ «	۴۰ «
شیکر یوطی . . .	۵ «	۶۰ »
آق مامق	۴۰ «	— »
سری مامق	۳۶ «	— »
قازیونی ابری . . .	۶ «	— »
قاز یونی واق قاوریسز	۱۰ «	— »
مایی تیریسی	— «	۲۰ »
ات تیریسی ابری . .	— «	۴۰ »
صوصار	۱۰	— »
حمرقه‌مکی	۴۳	— »

صاتوب آلامز

ایسکی ریزینکه کالوش، ایسکی اویق هم بییه‌لیلر

طارغاوای دوم برادران کریمفلر قزانده هم اوفاده.

Казань, Уфа, **Каримовымъ**. : آدریس

ایڭ یاڭی، پاتینتوژاننی، ایکانامیچسکی نیفتیانوی دوِیگاتللر

شوِیتسکی آکسیونیرن اوبشستوانك تگرمه‌ن، تاقتایارو زاوودلری وغیریلر اوچون تورلی ماشینالر، ایڭ مشهور فرانسوز فابریگی «تراپا» وباشقه‌لرنك صنعی تگرمه‌ن طاشلری، ایسکی یاکه کتلگان طاشلرنی یامار اوچون صنعی طاش قامری. بونلرنك هرقایوسی ایڭ توبه‌ن بها وغایت ییڭل شرطلر ایله فقط «اوسپیخ» تخنیچسکی کانتورنده‌غنه صاتلادر.

Техническая контора „УСПѢХЪ“ въ Казани, Поперечно-Владимирская ул., рядомъ съ Забулачной аптекой. :آدریس

۱) تورکی صرفی ۲) تورکی نحوی

یولدز کتبخانه‌سی طرفندن اوشبو اسملرده تاتار تورکیسی اوچون مکمل گراماتیکه نشر قیلندی. ایللیشه صفحه‌لك بوکتابلرنك بهالری ۱۰-۱۲ تییندر.

بوکتابلر ابتدائی مکتبلر اوچون ألیف قیلنمش ایسه‌لرده، یاش وقتلر علم صرف وعلم نحو اوقوماغان کشی اوچون برقات‌هربرن کوروب چقو لازمدر. تورکی گراماتیکه‌سن بلوعربچه وروسچه گراماتیکه‌لرنی یاخشی بلوو آڭلاوغه سبب بولاچقدر. عرب وروس گراماتیکه‌لرن بلگانلرده ادبیات عالمینه کروده‌بو کتابلردن مستغنی توگللردر. کتابچیلرده صاتلا.

صاتوب آلامز

کیگاش و مصلحتلر بیریله.

غرازدانسکی هم اوغالاونی اشلر حقنده صودیبنی کیگاشلر بیره‌مز. شولایوق تورلی محکمه‌لردن، میراوای صودیالردن، اویازنی سیزدلردن، زیمسکی ناچالنیك‌لردن آقروژنی صود، صودیبنی پالاتالردن ناتاریوسلردن همده سیناتدن، غرادسکوی هم زیمسکی اوچریژدینیه‌لردن حاجت بولغان اسپرافکه‌لرنی آلوب بیرورگه همده نکاح، طلاق میراث مسئله‌لرینی وسودا حقنده بولغان اشلرنی یورتورگه اوستمزگه آلامز.

ك. ع. حسنف هم اکرم بیغلوف

Адр. Казань Восточ. подв. № 13

اعلان

برنچی مرتبه اولارق مسلمانلر آراسنده یاوروپا اصولنده اشلنگان مسلمان قازلقلارینك کارخانه‌سی ۱۳ نچی دیکابردن رسمی صورتده آچلوب هر تورلی قاز لقلارنی صاتماغه باشلادی. کارخانه‌مزنك قاز لقلاری تمیزربك اهمیت بیرلوب حفظ صحتکه موافق صورتده حاضرلندکلرندن محترم مسلمان قرداشلرمزنك مشتری اولارق ممنون بولولرنده شبهه ایتمیمز. کارخانه‌مزده استکا کشیلردن هر تورلی زاکازلر قبول ایتله‌وچتدن صوراتوچیلارغه صومینة ۲۵ تین زاداتکه ایله نالوژ ایتوبده ییباره‌له‌در.

تله‌گان کشیلرکه پریسکورانت بوش ییباره‌له‌در.

Казань, Евангилистовская ул. домъ Сабитова, Абдулла Кильдишевъ.

پچه‌ن بازارنده آپانایفلر یورطنده

صلاح‌الدین مقصودی

دکاننده کون مالللری هم آیاق کییملری آرزان بها ایله‌ن صاتلمقده.

بیرله‌در مانوفاکتوریا گالانتیرینی سودا اوچون گیبت. صوکوننی اصلاباداء برنچی پاپیریچنی اورامده، پیکالکین یورطنده.

آکوشیرکه، ماسساژیستکه هم چچك صالوچی. بلغارده ۱۶ نچی نومیرده

یولدز کتبخانه‌سی

«یولدز» کتبخانه‌سی طرفندن اوشبو کتابلر نشر قیلنمشدر:

۲) (معلم ثانی) اصول تحریکیه اوزره ترتیب ایدلمش الفبای عربیدر. بو الفبانی معلم اول‌نی اوقوب تمام ایتکان بالالارغه، قرآننی درست وتیز اوقومغه توشندرمك اوچون تعلیم ایدلور. بونك آخرنده (۳۰) قدر قسقا سوره‌لر بالالار اوزلری طانوب اوقورلق درجه‌ده ایری حرف وحرکات‌ایله آچق شکلده طبع ایدلمشدر. بر آی اچنده بو الفبانی‌اولندن آخرینه‌قدر اوقوغان بالالاغه طوغری قرآن کریمنی تعلیم قیلنا باشلانور. حاضرده (۵) نچی باسماسی نشر اولندی بهاسی . . (۷) تییندر.

۳) (قرائت) بوکتابده قرائت عربیه وتجوید قرآن حکملری ییك آچق صورتده بیان قیلنمشدر. استاذدن قرائت ایتمه‌گان وعلم تجویدنی اوقوماغان کشی‌ده بو کتاب ایله قرائتینی درستله‌مك ممکندر. ایکنچی ماصماسینك بهاسی (۶) تییندر.

بوکتابلر اوچون یولدز اداره‌سینه توگل، قزان کتابچیلرینه مراجعت ایتمه‌لی.

قزانده ایڭ یخشی نومرلو «بلغار» مسافرخانه‌سی برادران رمضانفلرنك

پچان بازارنده گلوکوفلر یورطنده.

ده‌ نومیرلر ماسلنی کراسکه ایله بویالغان؛ الکتریق ایله یاقتریله‌، یار ایله جلتوله. جماعتلری ایله کیلوچی مسلمانلرغه آیرم شیرمه‌لی نومیرلر، خاتونلر ایرلر ایچون آیرم جلی بدوفلر حاضرلنمشدر.

نومیرده پوچته تیلیغراف وباشقه یومشلر ایچون خدمتکارلر، اطاعتلی خادم وخادمه‌لر موجوددر ایکی زور زالده هروقت مسلمان، روس وترکیه غزیته وژورناللری موجوددر. آشخانه ماهر آش پشروچیلر اداره‌سنده بولوب هروقت حفظ صحتکه موافق طعاملر حاضرله‌نه. بوفیتده هرتورلی مینیرالنی صولو قواصلر باردر. نومیرلر ۵۰ تیندن باشلاب اوچ صومغه قدر. آیلقلاب کیلشو ایله. مال آلوب کیلوچیلرگه اصقلادلر حاضردر. تیلیفون نومری ۷۴۸

فیرمه‌مز ۱۹۰۹ سنه قزان‌ویستاوکه سنده زور آلطون میدال آلدی.

مغازینلرمزده هروقت آرزان بها ایله صاتلمقده‌دور:

چن‌کنبنیل هم یغه‌ك ایله چیگلب اشلنگان اعلا طاقیه هر تورلی کله پوش، فس هم قالفاقلر، چن‌انجیلی کله‌پوش وقالفاقلرده اشله‌ب بیرورگه زاکاز قبول ایله‌مز.

صومینه ۲۵ تین زاداتکه ییبه‌رگان مشتریلرمزگه هرطرفقه پوچته هم کانطورلر ایله نالوژنی پلاتیوژ قیلوبده هیچ توقفسز ییبه‌ره‌مز.

سودامزنك باشلانووی ۱۸۶۸ سنه‌ده

تیلیفون نومری ۷۷۱.

عین‌الدین ثابتف

گلاونی اسکلادمز قزانده تیخوِینسکی اورامده اوز یورطمزده.

آتدیلینیه‌مز پچه‌ن بازارنده مسجد آستنده یارمینکه‌لرده:

مکاریه‌ده مسجد قارشوسنده اوزکیبتمزده ۱۲ نچی و ۱۴ نچی نومرلرده. اربتده‌گاستینی رده‌ده. بوگلمه، مینزه‌له، بری، اوفی، استرلی طاماق، بله‌بی، سمبر، چالی وغیرلرده.

Казань, Главный Складъ : آدریس
Гайнутдину Сабитову.